

U V O D

Riječ „komision“ nastala je od latinske riječi *commissio*, što znači ovlastiti nekoga da uradi nešto. Ugovori o komisionu su vrlo stari pravni poslovi, iz kojih je nastalo zastupanje u današnjem smislu te riječi.

U rimskom pravu, zastupanje (*mandatum*) bio je ugovor kojim se jedna strana obavezivala da će u svoje ime a za račun druge strane obaviti neki posao. Staro rimsko pravo nije poznavalo zastupanje u smislu kako taj ugovor danas shvatamo. Svako je morao sam obavljati svoje pravne poslove. S obzirom da trgovina u to vrijeme nije bila razvijena, to nije pričinjavao teškoće.¹

Komisioni poslovi su bili dosta razvijeni u italijanskim srednjovjekovnim gradovima. Trgovina se u to vrijeme uglavnom obavljala na vašarima. Da bi izbjegli putovanja od vašara do vašara, više zanatlije je povjeravalo svoju robu jednom licu, s tim da je ono prodaje na vašarima kao svoju, ali razumije se tako da njima pripadne cijena. To lice je najčešće bilo član istog ceha. U komisionom poslu bio je oduvijek odnos povjerenja.

Danas je privredni značaj komisionih poslova vrlo veliki. Mnoge spoljnotrgovinske organizacije istupaju u odnosima međunarodne trgovine kao komisionari proizvodnih organizacija, bilo u tom smislu što prodaju njihovu robu ili nabavljaju za njih sirovine.

Korišćenjem komisionog odnosa mogu se ostvariti značajne uštede u vremenu i troškovima. Umjesto da zastupnik preduzeća koje je zainteresovano da obavi određeni posao putuje radi obavljanja tog posla, može se njegovo izvršenje povjeriti drugom preduzeću iz mjesta u kojem posao treba obaviti. Tada je komisionar domaće preduzeće, koje poznaje domaće tržište, pa će često uspjeti da obavi posao pod povoljnijim uslovima. Pri tome komisionar istupa u svoje ime, što znači da će komitent moći da iskoristi njegov poslovni ugled. Moguće nepovjerenje prema komitentu, ako bi on sam istupio i zaključivao ugovore za koje je zainteresovan, biće izbjegnuto. Pored toga, postoje i situacije u kojima je jedno preduzeće zainteresovano da ostane nepoznato da je ušlo u određene poslove. Zato će ono takve poslove obavljati preko komisionara.

Predmet ovog diplomskog rada jeste *Ugovor o komisionu*.

Cilj diplomskog rada je da se izuči sam pojam ugovora o komisionu, kao i da se kroz osnovne metode koje su korištene prilikom izučavanja upoznamo sa osnovnim karakteristikama ovog ugovora koji zauzima značajno mjesto u privredi.

¹ Stanojević O. (1986). Rimsko pravo. Beograd: Pravni fakultet. str. 576.

U toku pisanja ovog rada korištena je kako domaća tako i strana literatura, školska literatura, internet kao i znanja iz ove oblasti koje sam stekla u toku školovanja.

Diplomski rad je grupisan u tri dijela. Prvi dio nam služi kao uvod i objašnjava nam osnovne pojmove i karakteristike vezane za ugovore uopšte. Drugi dio objašnjava ugovore u privredi jer je ugovor o komisionu jedna vrsta tih ugovora. Tu su detaljnije objašnjene neke specifičnosti vezane za ove ugovore u odnosu na ugovore uopšte. Treći dio govori o ugovoru o komisionu i tu su detaljnije objašnjene njegove osnovne karakteristike, načini zaključenja kao i osnovne obaveze obe strane ovog ugovora. Rad završava kratkim zaključkom svega navedenog i listom literature korištene u toku pisanja.